

Інститут наукового прогнозування
кафедра економічної теорії
Львівської комерційної академії
Кримський інститут економіки та
господарського права (Севастопольська філія)
кафедра суспільно-політичних наук
Вінницького національного технічного університету
кафедра філософських та соціальних наук
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського Національного торговельно-економічного
університету
Хмельницький торговельно-економічний інститут
Повозький інститут управління ім. П. А. Столипіна
Асоціація „Аналітикум”
Українське товариство російської культури «Русь»
ЦМНС, видавництво «ТК Меганом»

СУЧАСНА НАУКА В МЕРЕЖІ INTERNET

Матеріали XII
Міжнародної наукової
інтернет-конференції
16 – 18 лютого 2016 року

Київ 2016

Організатори:

Інститут наукового прогнозування (м. Київ)
 кафедра економічної теорії Львівської
 комерційної академії
 кафедра суспільно-політичних наук Вінницького
 національного технічного університету
 кафедра філософських та соціальних наук
 Чернівецького торговельно-економічного
 інституту Київського Національного торговельно-
 економічного університету
 Інститут реклами (м. Київ)
 Кримський інститут економіки та господарського
 права (Севастопольська філія)
 Громадська організація "Асоціація "Аналітум"
 (м. Вінниця)
 Міжнародне товариство прав людини (Українська
 секція)
 Українське товариство російської культури "Русь"
 Центр міжнародного наукового співробітництва,
 видавництва «ТК Меганом»
 Science Index * Збірник включено до
 наукометричної бази даних
 «Російський індекс наукового цитування» («РИЦ
 SCIENCE INDEX»)
 Ліцензійний договір № 776-07/2013К
 від 26.07.2013
 Офіційний сайт
<http://www.int-konf.org>

Founder:

Institute of Scientific Forecasting (Kyiv)
 Department of Economics, Lviv Academy
 of Commerce
 Department of social and political sciences,
 Vinnytsia National Technical University
 Department of Philosophy and Social
 Sciences Chernivtsi Trade and Economics
 Institute Kyiv National Trade and Economic
 Universities' Institute of Advertising (Kyiv)
 Crimean Institute of Economics and
 Commercial Law (Sevastopol branch)
 NGO "Association "Analitikum" (Vinnytsia)
 International Society for Human Rights
 (Ukrainian section)
 Ukrainian Society of Russian Culture "Русь"
 Center for International Scientific
 Cooperation, publishing "TK Meganom"
 Registered by «PIHC
 SCIENCE INDEX»
 Registration Certificate № 776-07/2013K
 dated 26.07.2013
 Official site
<http://www.int-konf.org>

Організатори:

Башнянин Г. І., доктор економічних наук
 Бабенко А. Г., доктор економічних наук
 Корнієнко В. О., доктор політичних наук,
 академік Української академії політичних наук
 Ореховський В. О., доктор історичних
 наук
 Юрій М. Ф., доктор історичних наук, академік
 Національної Академії Наук України
 Чурюмов К. І. член-кореспондент Національної
 Академії Наук України, академік Нью-Йоркської
 Академії наук
 Жалю-Титаренко В. П., доктор медичних наук
 Чікарькова М. Ю., доктор філософських наук
 Бадазов О. П., кандидат мистецтвознавства

Амурський Е. Е., кандидат педагогічних
 наук, академік МАБЕТ
 Антонович Є. А., кандидат педагогічних
 наук
 Биков О. М., кандидат юридичних наук
 Прищенко С. В., доктор наук у галузі
 дизайну
 Бикова Т. В., кандидат філологічних наук
 Денисюк С. Г., доктор політичних наук,
 Докаш О. Ю., кандидат політичних наук
 Коваль Л. М., кандидат економічних наук
 Безаров О. Т., кандидат історичних наук

- konспектakh / G. M. Kodzhaspirova. – M.: Ayris-press, 2008. – 256 s.*
16. *Sergeev I. S. Kak organizovat proektnuyu deyatel'nost uchashchikhsya: [praktich. posobie dlya rabotnikov obshcheobrazov. uchrezhdeniy]. – 6-e izd., ispr. i dop. – M.: ARKTI, 2004. – 80 s.*
17. *Polat Ye. S. Metod proektov na urokakh inostrannogo yazyka / Ye. S. Polat // Inostr. yaz. v shk. – 2000. – № 2. – S. 3–10.*

УДК:616.858:364-786.2

**ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ
ПОСТТРАВМАТИЧНІЙ ХВОРОБИ ПАРКІНСОНА У СПОРТСМЕНІВ**
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, Бісмак О. В.

Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна, Київ

У статті розкрито основні причини розвитку посттравматичної хвороби Паркінсона у спортсменів контактних видів спорту, клінічні прояви та ускладнення, що виникають у спортсменів при цьому захворюванні. Розглянуто питання, що стосуються основних підходів до фізичної реабілітації спортсменів, що страждають на хворобу Паркінсона. Особливу увагу приділено комплексній програмі реабілітації, яка заснована на застосуванні різнобічних реабілітаційних впливів (лікувальна гімнастика, масаж, механотерапія, плавання, ходьба, велотренажер), оскільки при цій патології у спортсменів на перший план виступають порушення саме з боку рухової сфери.

Ключові слова: фізична реабілітація, хвороба Паркінсона, паркінсонізм, спортсмени, лікувальна фізична культура.

кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, Бисмак Е. В. Основные направления физической реабилитации при посттравматической болезни Паркинсона у спортсменов / Киевский университет имени Бориса Гринченко, Украина, Киев

В статті раскрыты основные причины развития посттравматической болезни Паркинсона у спортсменов контактных видов спорта, клинические проявления и осложнения, возникающие у спортсменов при этом заболевании. Рассмотрены вопросы, касающиеся основных подходов к физической реабилитации спортсменов, страдающих болезнью Паркинсона. Особое внимание уделено комплексной программе реабилитации, в основе которой лежит применение различных реабилитационных воздействий (лечебная гимнастика, массаж, механотерапия, плавание, ходьба, велотренажер), поскольку при этой патологии у спортсменов на первый план выступают нарушения именно со стороны двигательной сферы.

Ключевые слова: физическая реабилитация, болезнь Паркинсона, паркинсонизм, спортсмены, лечебная физическая культура.

PhD in physical education and sport, Bismak O. V. The basic directions of the physical rehabilitation of posttraumatic Parkinson's disease in athletes / Borys Grinchenko Kyiv University, Ukraine, Kyiv

The article deals with the basic causes of posttraumatic Parkinson's disease in athletes, clinical symptoms and complications that occur in athletes with this disease. The problems concerning the basic approaches to physical rehabilitation of athletes with Parkinson's disease are presented. Particular attention is devoted to the complex rehabilitation program that includes the application of different rehabilitation methods (remedial gymnastics, massage, mechanical therapy, swimming, walking, and bike), because in this pathology in athletes disorders of the locomotory system are the basic.

Key words: physical rehabilitation, Parkinson's disease, parkinsonism, athletes, therapeutic physical training.

Вступ. Питання про захворюваність у спортсменів, зокрема про патологічні зміни нервової системи, стають з кожним роком гостріше. Безперервне зростання спортивних результатів вимагає для їх досягнення все

більш інтенсивних тренувань, що, природно, збільшує ризик перевантажень та захворювань [1, с. 3-5; 2].

Незважаючи на те, що вченими ще до кінця не з'ясована справжня причина розвитку змін у головному мозку, що призводять до хвороби Паркінсона, безсумнівним є виявлення прямого зв'язку травматичного пошкодження мозку і розвитку рухової патології. За даними спостережень багатьох вчених, ризик виникнення хвороби Паркінсона у пацієнтів, що мали травми голови, в 4 рази вище в порівнянні з тими, у кого таких травм не було [1, с. 3-5; 3, с. 27-31].

У спортсменів посттравматична хвороба Паркінсона найчастіше розвивається при важкій черепно-мозковій травмі або після повторних легких травм. Після важкої черепно-мозкової травми синдром паркінсонізму розвивається у разі безпосереднього травматичного пошкодження підкіркових гангліїв або дифузного пошкодження аксонів в глибинних відділах великих півкуль внаслідок ротаційного прискорення в момент травми [4, с. 60-62].

Як відомо, найбільш часто від хронічних травм черепа страждають боксери. За твердженням лікарів, паркінсонізм може загрожувати як професійним спортсменам, у яких немає ніякого захисту під час бою, так і любителям. Вважається, що кожен удар в голову викликає мікрострус мозку, що веде до несприятливих наслідків. При цьому розвивається хронічна травматична енцефалопатія, що приводить до структурних поразок речовини головного мозку [2; 3, с. 27-31].

В роботах Голуб О. (2012) та Вишлової І. А. (2014) зазначається, що клінічна картина віддалених наслідків черепно-мозкових травм у боксерів має свої особливості. Зазвичай боксери, які провели на рингу не менше 5-и років, починають скаржитися на нездужання, яке починається з почуття слабкості, головним чином в ногах, спостерігаються гіпокінезія, гіпотонія, постуральна нестійкість. Надалі у них поступово розвивається синдром посттравматичного паркінсонізму. Це захворювання ще називають боксерською хворобою [2; 3, с. 27-31].

Увага науковців до цього захворювання зросла після розвитку ознак паркінсонізму у чемпіона світу з боксу у важкій вазі Мухаммеда Алі (США). Крім боксерів захворювання може виникати в осіб, що займаються кінним спортом, автотомоспортом, східними єдиноборствами та іншими контактними видами спорту. Удари по голові при боксуванні призводять до обертового (кутового) прискорення і ротації великих півкуль щодо жорстко фіксованого стовбура, що викликає натяг, скручування і розрив довгих аксонів, що зв'язують підкіркові відділи і стовбур з корою. Це часто супроводжується розривом дрібних судин з ішемією та крововиливами, набряком мозку, а також пошкодженням медіальних відділів скроневої кори і ростральних відділів стовбура, включаючи чорну субстанцію [4, с. 60-62; 6, с. 63-78].

У наукових виданнях неодноразово публікувалися численні дослідження про спостереження за професійними боксерами. За статистикою, більше половини з них страждають порушеннями в роботі головного мозку. Однак, поява перших симптомів може залишитися непомітним як для самих пацієнтів, так і для їхніх родичів протягом декількох місяців або навіть років [1, с. 3-5; 3, с. 27-31].

У порівнянні зі спортсменами, які мають травми опорно-рухового апарату та черепно-мозкові травми, спортсмени, які в результаті травми мають прояви хвороби Паркінсона, недостатньо залучені в процес комплексної реабілітації. Для пацієнтів з хворобою Паркінсона не розроблені реабілітаційні алгоритми, не запропоновані принципи складання індивідуальних довгострокових реабілітаційних програм. У зв'язку з тяжкими наслідками та неможливістю повного відновлення стану здоров'я спортсменів, пошук нових немедикаментозних засобів та розробка комплексних реабілітаційних програм для спортсменів з хворобою Паркінсона є актуальною проблемою.

Мета дослідження – розглянути основні підходи до застосування засобів фізичної реабілітації у спортсменів з хворобою Паркінсона.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел.

Виклад основного матеріалу. Новітній зарубіжний та вітчизняний досвід показує, що найбільш ефективними на сьогоднішній день є створення і реалізація на практиці програм мультидисциплінарної реабілітації пацієнтів з хворобою Паркінсона [5, с. 937-944; 6, с. 21-24]. Така програма включає в себе комплексну терапію, засновану на застосуванні сучасних лікарських засобів і різних варіантів немедикаментозного впливу. Як відомо, основні напрямки лікування хвороби Паркінсона в цілому передбачають наступні терапевтичні та реабілітаційні заходи: фармакотерапія; симптоматична терапія, нейропротекція; нефармакологічне лікування; медико-соціальна реабілітація; нейрохірургічне лікування [6, с. 21-24].

Як зазначено в роботах Агафонові О. та Костенко Е. В. (2014), найбільш доступним, ефективним і безпечним методом нелікарської терапії безумовно є комплекс реабілітаційних заходів, спрямованих на стимуляцію і відновлення фізичної активності пацієнта. У першу чергу це рухова реабілітація, спрямована на корекцію рухових порушень, і оскільки рухові порушення виникають вже на ранній стадії хвороби Паркінсона і посилюються на пізніх стадіях, то реабілітація необхідна на всіх стадіях захворювання [7, с. 7-11; 8, с. 63-78].

В роботах багатьох науковців зазначається, що методи немедикаментозної терапії та реабілітації можна розділити на фізичні (лікувальна гімнастика, танцювально-рухова терапія, лікувальний розслабляючий масаж, заняття на стабілографі з біологічно зворотним зв'язком, заняття на спеціальних пристроях для тренування дрібної моторики рук, логопедичні вправи, плавання, ерготерапія); фізіотерапевтичні (транскраніальна магнітна стимуляція, фототерапія та ін.); дієтотерапію (низькобілкова, низькохолестерінова, багата вітаміном Е, флавоноїдами, клітковиною) та психотерапію (поведінкова, сімейна, нейропсихологічний тренінг когнітивних функцій) [9, с. 4-10; 10, с. 595-598; 11, с. 73-78].

Кривонос О. В. (2013) відзначає, що оптимальним для пацієнтів, які страждають на хворобу Паркінсона, є збереження на колишньому рівні того

режиму рухової активності (втім, як і психічної), до якої вони звикли. Збереження звичного темпу життя і тих поведінкових стереотипів, які були властиві йому до хвороби, і прагнення утримати свою активність на колишньому рівні є особливо важливим для спортсменів з хворобою Паркінсона [11, с. 73-78].

Останнім часом визначилася тенденція до вдосконалення методів кінезітерапії при хворобі Паркінсона, яка націлена на розробку методик тренінгу, які були б здатні вибірково впливати на такі специфічні рухові симптоми паркінсонізму, як ригідність, гіпокінезія, порушення ходи, порушення стійкості і пози, рухливість в ліжку. Превентивно застосовуються також дихальні вправи, оскільки на пізніх етапах хвороби цим пацієнтам часто властива гіповентиляція, яка сприяє розвитку пневмонії, особливо небезпечної для таких хворих [12; 13, с. 63-77].

Учені відзначають, що у спортсменів необхідно застосовувати більш спеціалізоване фізичне навантаження, враховуючи особливості рухового дефекту при паркінсонізмі, а також характер і ступінь функціональних порушень. При цьому тренінг порушених функцій - один з основних принципів кінезітерапії на всіх її етапах. Застосовують індивідуальні та групові методи реабілітації. Залежно від синдромальних особливостей паркінсонізму можуть застосовуватися вправи на розслаблення при вираженій ригідності, та вправи, що мобілізують суглоби і активують моторику (при гіпокінезії). Виразність симптому іноді не дозволяє проводити активну кінезітерапію. Тому на перших етапах часто використовують пасивні фізичні вправи і невеликі або помірні фізичні навантаження. Крім фізичних вправ, кінезітерапія передбачає також застосування ігрових програм різного ступеня складності [14, с. 9-15; 15, с. 236-241].

За повідомленням Briennesse L. A., Emerson M. N. (2013), американським неврологом вдалося з'ясувати, що значному полегшенню симптомів хвороби Паркінсона сприяє їзда на велосипелі та вправи на велотренажері [15, с. 236-241].

На думку Владимірової О. В. (2007), регулярне реабілітаційне втручання сповільнює прогресування захворювання. Тому відразу після встановлення діагнозу потрібні фізичні вправи та працетерапія. Вправи мають охоплювати всі м'язові групи й рухи у всіх суглобах для забезпечення максимального обсягу рухів. Кожне із занять тренує певну групу м'язів, але більшу частину цих вправ має бути спрямовано на тренування тих рухів, які допомагають перебороти спричинені хворобою порушення рухової активності [17, с. 53-56].

Як один з варіантів лікувальної фізичної культури при хворобі Паркінсона рекомендують заняття різними видами східної гімнастики. Виконання незвичних вправ китайської гімнастики, що вимагають складної скоординованої роботи рук, ніг може стимулювати формування в головному мозку нових рухових шляхів для реалізації цілеспрямованих складно організованих рухів, при цьому слід очікувати суттєвого розширення рухової активності пацієнта з хворобою Паркінсона [16, с. 923-927; 17, с. 53-56].

Висновки. Проблема розвитку посттравматичної хвороби Паркінсона у спортсменів контактних видів спорту продовжує турбувати науковців в багатьох країнах світу. Наведені в літературі рекомендації стосовно реабілітації спортсменів мають узагальнений характер і стосуються більше пацієнтів, які не займалися спортом. Фізична реабілітація при хворобі Паркінсона повинна бути комплексною з особливим акцентом на лікувальну фізичну культуру, масаж, фізіотерапію, а також обов'язковим врахуванням віку пацієнта, його загального фізичного стану, наявності супутніх захворювань та стадії хвороби.

Перспективним є більш широке використання елементів східної гімнастики у фізичній реабілітації спортсменів, що мають хворобу Паркінсона.

Література:

1. Пузин С. Н. Профессиональные заболевания и инвалидность у профессиональных спортсменов / С. Н. Пузин, Е. Е. Ачкасов, Е. В.

Машковский, О. Т. Богова. // *Медико-социальная экспертиза и реабилитация.* – 2012. – Выпуск № 3. – С. 3-5.

2. Голуб О. Особливості черепно-мозкової травми у боксерів [Електронний ресурс] / О. Голуб. – Львів: Львівська обласна федерація бойового самбо та рукопашного бою, 2012. – Режим доступу: <http://www.sambolviv.org.ua/medicine-and-health/56-osoblyvosti-travm>.

3. Вышлова И. А. Последствия легкой черепно-мозговой травмы (обзорная статья) / И. А. Вышлова, С. М. Карпов, А. Э. Анагуни, А. И. Стародубцев // *Международный журнал экспериментального образования.* – 2014. – Выпуск № 5-1. – С. 27-31.

4. Нодель М. Р. Болезнь Паркинсона: от исследований к клинической практике. 9-й Международный форум по болезни Паркинсона 30 апреля 2010, Мюнхен, Германия / М. Р. Нодель // *Неврологический журнал.* – 2011. – Т. 16, № 2. – С. 60-62.

5. Wichmann R. Role of physical therapy in management of Parkinson's disease / Wichmann R. // *In: Parkinson's disease.* Pfeifer RF, Wszolek ZK, Ebdy M, editors. CRC Press. – 2013. – P. 937-944.

6. Корнюхина Е. Ю. Методы медицинской реабилитации болезни Паркинсона / Е. Ю. Корнюхина // *Физиотерапия, бальнеотерапия и реабилитация.* – 2013 – № 3. – С. 21-24.

7. Агафонова О. Особливості фізичної реабілітації при хворобі Паркінсона / О. Агафонова, О. Білянський // *Спортивна наука України.* – 2014. – №3 (61). – С. 7-11.

8. Костенко Е. В. Комплексная реабилитация пациентов с болезнью Паркинсона / Е. В. Костенко, Т. М. Маневич, Л. В. Петрова // *Лечебное дело.* – 2014. – №1. – С. 63-78.

9. Голубев В. Л. Нелекарственная терапия в комплексной реабилитации пациентов с болезнью Паркинсона / В. Л. Голубев, А. Б. Камакина // *Неврология, нейропсихиатрия, психосоматика.* – 2014. – № 4. – С. 4-10.

10. Pellecchia M. *Physical therapy in Parkinson's disease: an open long-term rehabilitation trial* / Pellecchia M., Grasso A., Biancardi L. // *J Neurol.* – 2004; № 251. – P. 595–598.

11. Кривонос О. В. Двигательная реабилитация при болезни Паркинсона / О. В. Кривонос, К. В. Котенко, И. Г. Смоленцева, Н. А. Амосова, Р. Ф. Губайдуллина // *Физиотерапевт.* – 2013, № 5. – С. 73–78.

12. Кадыков А. С. Реабилитация неврологических больных / А. С. Кадыков, Л. А. Черникова, Н. В. Шахпаронова. – М.: МЕДпресс-информ, 2009. – 560 с.

13. Костенко Е. В. Комплексная реабилитация пациентов с болезнью Паркинсона / Е. В. Костенко, Т. М. Маневич, Л. В. Петрова // *Лечебное дело.* – 2014. – № 1. – С. 63–77.

14. Похабов Д. В. Нарушения ходьбы при болезни Паркинсона и сосудистом паркинсонизме и их восстановление методом темпоритмовой коррекции / Д. В. Похабов, В. Г. Абрамов // *Практическая неврология и нейрореабилитация.* – 2006. – № 2. – С. 9–15.

15. Briennesse L. A. *Effects of resistance training for people with Parkinson's disease: a systematic review* / Briennesse L. A., Emerson M. N. // *J. Am. Med. Dir. Assoc.* – 2013. – № 14. – P. 236–241.

16. Кривонос О. В. Реабилитация нарушений ходьбы с застываниями у больных болезнью Паркинсона: методы коррекции в амбулаторных условиях / О. В. Кривонос, И. Г. Смоленцева, Н. А. Амосова, Р. Ф. Губайдуллина, О. В. Карпова, Л. П. Чупина // *Саратовский научно-медицинский журнал.* – 2013. – т. 9, № 4. – С. 923–927.

17. Владимирова О. В. Оценка эффективности комплекса реабилитационных мероприятий на состояние лиц с болезнью Паркинсона / О. В. Владимирова, И. В. Каленюва, К. А. Фарахян // *Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта.* – 2007. – Выпуск № 6. – С. 53–56.

References:

1. Puzin S. N. *Professionalnye zabolevaniya i invalidnost u professionalnykh sportsmenov* / S. N. Puzin, Ye. Ye. Achkasov, Ye. V. Mashkovskiy, O. T. Bogova. // *Mediko-sotsialnaya ekspertiza i rehabilitatsiya.* – 2012. – Vypusk № 3. – S. 3–5.

2. Holub O. *Osoblyvosti cherepno-mozkovoї travmy u bokseriv [Elektronnyi resurs]* / O. Holub. – Lviv: Lvivska oblasna federatsiia bioivoho sambo ta rukopashnoho boiu, 2012. – Rezhym dostupu: <http://www.sambolviv.org.ua/medicine-and-health/56-osoblyvosti-travm>.

3. Vyshlova I. A. *Posledstviya legkoy cherepno-mozgovoy travmy (obzornaya statya)* / I. A. Vyshlova, S. M. Karpov, A. E. Apaguni, A. I. Starodubtsev // *Mezhdunarodnyy zhurnal eksperimentalnogo obrazovaniya.* – 2014. – Vypusk № 5-1. – S. 27–31.

4. Nodel M. R. *Bolezn Parkinsona: ot issledovaniy k klinicheskoy praktike. 9-y Mezhdunarodnyy forum po bolezni Parkinsona 30 aprelya 2010, Myunkhen, Germaniya* / M. R. Nodel // *Nevrologicheskiy zhurnal.* – 2011. – T. 16, № 2. – S. 60–62.

5. Wichmann R. *Role of physical therapy in management of Parkinson's disease* / Wichmann R. // *In: Parkinson's disease. Pfeifer RF, Wszolek ZK, Ebady M, editors. CRC Press.* – 2013. – P. 937–44.

6. Korniyukhina Ye. Yu. *Metody meditsinskoy rehabilitatsii bolezni Parkinsona* / Ye. Yu. Korniyukhina // *Fizioterapiya, balneoterapiya i rehabilitatsiya.* – 2013. – № 3. – S. 21–24.

7. Ahafonova O. *Osoblyvosti fizychnoi rehabilitatsii pry khvorobi Parkinsona* / O. Ahafonova, O. Bilianskyi // *Sportyvna nauka Ukrainy.* – 2014. – №3 (61). – S. 7–11.

8. Kostenko Ye. V. *Kompleksnaya rehabilitatsiya patsientov s boleznyu Parkinsona* / Ye. V. Kostenko, T. M. Manevich, L. V. Petrova // *Lechebnoe delo.* – 2014. – №1. – S. 63–78.

9. Golubev V. L., Kamakinova A. B. *Nelekarstvennaya terapiya v kompleksnoy rehabilitatsii patsientov s boleznyu Parkinsona* / V. L. Golubev, A. B. Kamakinova // *Nevrologiya, neyropsikhiatriya, psikhosomatika.* – 2014. – № 4. – S. 4–10.

10. *Pellecchia M. Physical therapy in Parkinson's disease: an open long-term rehabilitation trial / Pellecchia M., Grasso A., Biancardi L. – J Neurol. – 2004. – № 251. – P. 595–598.*
11. *Krivos O. V. Dvigatel'naya rehabilitatsiya pri bolezni Parkinsona / O. V. Krivos, K. V. Kotenko, I. G. Smolentseva, N. A. Amosova, R. F. Gubaydullina // Fizioterapevt. – 2013, № 5. – S. 73–78.*
12. *Kadykov A. S. Rehabilitatsiya nevrologicheskikh bolnykh / A. S. Kadykov, L. A. Chernikova, N. V. Shakhparonova. – M.: MYeDpress-inform, 2009. – 560 s.*
13. *Kostenko Ye. V. Kompleksnaya rehabilitatsiya patsientov s boleznyu Parkinsona / Ye. V. Kostenko, T. M. Manevich, L. V. Petrova // Lechebnoe delo. – 2014. – № 1. – S. 63-77.*
14. *Pokhabov D. V. Narusheniya khodby pri bolezni Parkinsona i sosudistom parkinsonizme i ikh vosstanovlenie metodom temporitmovoy korrektsii / D. V. Pokhabov, V. G. Abramov // Prakticheskaya nevrologiya i neyrorehabilitatsiya. – 2006. – № 2. – S. 9–15.*
15. *Briennesse L. A. Effects of resistance training for people with Parkinson's disease: a systematic review / Briennesse L. A., Emerson M. N. // J. Am. Med. Dir. Assoc. – 2013. – № 14. – P. 236–241.*
16. *Krivos O. V. Rehabilitatsiya narusheniy khodby s zastyvaniyami u bolnykh boleznyu Parkinsona: metody korrektsii v ambulatornykh usloviyakh / O. V. Krivos, I. G. Smolentseva, N. A. Amosova, R. F. Gubaydullina, O. V. Karpova, L. P. Chupina // Saratovskiy nauchno-meditsinskiy zhurnal. 2013. T. 9, № 4. S. 923–927.*
17. *Vladimirova O. V. Otsenka effektivnosti kompleksa rehabilitatsionnykh meropriyatiy na sosotoyanie lits s boleznyu Parkinsona / O. V. Vladimirova, I. V. Kalenova, K. A. Farakhyan // Pedagogika, psikhologiya i mediko-biologicheskie problemy fizicheskogo vospitaniya i sporta. – 2007. – Vypusk № 6. – S. 53–56.*

РОЗДІЛ III. ПИТАННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК

УДК 811.161.2: [81'38 : 81'373.7]

ПОШИРЕННЯ СТІЙКИХ СПОЛУЧЕНЬ СЛІВ ЯК ОДИН ІЗ
ПРИЙОМІВ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

кандидат філологічних наук, Кочукова Н. І., Власенко І. І.

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна,
м. Слов'янськ

У статті з'ясовано суть фразеологічної трансформації; розглянуто різні погляди мовознавців на особливості семантики трансформованої словосполуки, що утворилась унаслідок поширення оказіональними компонентами; запропоновано три ступені поширення традиційних усталених одиниць: високий, низький та проміжний. Визначено, що додаткові авторські компоненти конкретизують, уточнюють семантику виразу, збільшують інтенсивність виразу ознаки, сприяють створенню сатиричного, іронічного та гумористичного ефектів.

Ключові слова: стійке сполучення слів, структурно-семантична трансформація, поширення компонентного складу, ступені поширення, емоційно-експресивне забарвлення.

Кочукова Н. І., Власенко І. І. Расширение устойчивых сочетаний слов как один из приемов структурно-семантической трансформации / Донбасский государственный педагогический университет, Украина, Славянск

В статье рассмотрена суть фразеологической трансформации; рассмотрены различные взгляды языковедов на особенности семантики трансформированного словосочетания, которое возникло в результате расширения окказиональными компонентами; предложены три степени расширения традиционных выражений. Определено, что дополнительные авторские компоненты конкретизируют, уточняют семантику

1. *Nekhoda I. Pospishysh – liudei nasmishysh / Ivan Nekhoda. – K.: Veselka, 1980. – 31 s.*
2. *Sribna knyha kazok: Ukr. lit. kazky / Uporiad. Yu. Vynnychuka. – K.: Veselka, 1992. – 493 s.*
3. *Ukrainka Lesia. Dytiachi hry, pisni y kazky / Lesia Ukrainka // Zibrannia tvoriv: u 12 t. – K.: Nauk. dumka, 1977. – T. 9. Zapysy narodnoi tvorchosti. – 1977. – S. 119–121.*
4. *Franko I. Kazky / Ivan Franko. – K.: Ukraina. – 352 s.*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК ТА ГЕОГРАФІЇ

- ЕКОНОМІЧНА ПОЗИЦІЯ УКРАЇНИ В СВІТІ І НЕОБХІДНІСТЬ ДОСЯГНЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ І ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ 2
кандидат економічних наук, доцент, Ривак О. С.
- ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМ БИЗНЕСЕ 16
кандидат технических наук, Титомир Л. А.
- ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ 23
кандидат географічних наук, доцент Краснопольська Н. В.,
кандидат географічних наук, доцент Потапова А. Г.,
Шеремета І. А.
- РОЗДІЛ II. ПИТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ТА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ**
- ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ДО РОЗВИТКУ КАР'ЄРИ 30
кандидат педагогічних наук, Алксссва С. В.
- ДИДАКТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР 38
кандидат педагогічних наук, доцент, Устименко О. М.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ
ПОСТТРАВМАТИЧНІЙ ХВОРОБИ ПАРКІНСОНА У СПОРТСМЕНІВ 50
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, Бісмак О. В.

РОЗДІЛ III. ПИТАННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК

ПОШИРЕННЯ СТІЙКИХ СПОЛУЧЕНЬ СЛІВ ЯК ОДИН ІЗ
ПРИЙОМІВ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ 61
кандидат філологічних наук, Кочукова Н. І., Власенко І. І.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
Прокопець О. В., 70
кандидат філологічних наук, доцент Пацаранюк Ю. М.

ОБРАЗ СМЕРТІ В УКРАЇНСЬКИХ ЛІТЕРАТУРНИХ КАЗКАХ 80
кандидат філологічних наук, Теодітна Н. М., Ткаченко І. О.

Збірник наукових праць

Підписано до друку 25.02.2016
Формат 60x84/16. Гарн. Times New Roman.
Папір офсетний. Друк різнографія.
Тираж 300пр.

ТОВ „ТК Меганом”. Свідоцтво ДР №325712
02192, м. Київ, вул. Юності 9/144.
т/ф. +38044-525-62-99
e-mail: intkonf@gmail.com